

POROČILO PREDSEDNIKA MZS ZA LETO 2015

Spoštovane delegatke, spoštovani delegati, spoštovana častna člana MZS, spoštovani gostje, prav lepo pozdravljeni.

Tokrat smo se zbrali na zboru članov v Mariboru, mestu kjer imajo ljubitelji narave in gobarji že kar petdesetletno tradicijo, zato se jim v začetku mojega poročila za vse storjeno najlepše zahvaljujem in iskreno čestitam z željo, da to pot še mnogo let nadaljujejo.

Marca daljnega leta 1976 je bila v Kranju, na pobudo Mare Berstosi, dr. Alojza Boha, Joška Bubniča, ing. Milka Čebulca, Amadea Dolenca, Franca Dolenca, ing. Štefana Erjavca, Antona Korenca, Mira Krajnc, Viktorja Oblaka, Antona Polerja, dr. Viktorja Petkovška, ing. Gabriela Seljaka, Jožice Sršen, ing. Josipa Slivnjaka, dr. Zlate Stropnik, Bogdana Tratnika, dr. Dušan Vrščaja in ing. Jožeta Vuka, ustanovljena Zveza gobarskih družin Slovenije ZGDS (ki se je kasneje preimenovala v Zvezo gobarskih društev Slovenije), predvsem s cilji, da pred državnimi in strokovnimi institucijami lahko njeni člani - društva nastopajo organizirano, s svojimi predstavniki. Predvsem pa je bilo poudarjeno njena naravovarstvena usmerjenost, terminologija in izobraževanje.

Prvo predsedniško funkcijo je opravljal dr. Dušan Vrščaj, za njim ga je za dve leti nasledil ing. Jože Vuk, nato pa je predsedniško obdobje za dvanajst let prevzel Ivan Križaj. Po prenehanju njegove funkcije pa vodim krovno organizacijo jaz, Amadeo Dolenc.

ZGDS se je kasneje preimenovala v Mikološko zvezo Slovenije (MZS) in prepričan sem, da je tako pod starim imenom kakor z novim marsikaj postorila, predvsem pa se je kot naravovarstvena in strokovna organizacija vidno afirmirala v slovenskem prostoru. Naj nanizam vsaj nekaj realiziranih programskih točk v tem obdobju: Seznam gliv Slovenije (SGS) se je skozi vsa ta leta dopolnjeval in bogatil in to ostaja stalna naloga MZS oz. njene komisije Mikološke komisije (MK). Vseskozi je ZGDS kot potem tudi MZS sodelovala pri predlaganju in dopolnitvah zakonskih aktov. MZS pa je kot krono vseh teh zakonskih določil sprejela tudi Kodeks obnašanja društev in gobarjev. Smatram, da pa je največji dosežek sodelovanje pri projektu "Seznam vrst in razširjenost makromicet v Sloveniji z analizo stopnje ogroženosti" in program Boletus informaticus (BI), v katerem jen trenutno 225.461 zapisov, nekateri podatki so stari tudi 70 let. Na osnovi teh podatkov je potem nastal Rdeči seznam, ki ga je predlagala Agenciji za varstvo okolja. V BI se še vedno vpisujejo podatki, ki ga s tem še bolj bogatijo in ki bodo osnova za nadaljnje analize in podlaga za zavarovanje posameznih ogroženih vrst gliv. Naslednji projekt "Glive travniških površin kot bioindikator ohranjanja biodiverzitete z analizo stopnje ogroženosti" je bil izveden v letu 2009 s končno predstavitvijo v Šentjurju. Nosilec projekta je bilo GD Lisička Maribor, MZS pa je sodelovala s svojimi strokovnjaki. Projekt je bil ocenjen kot zelo strokovno dovršen, predvsem pa zelo naravovarstveno naravnan, saj že njegovo ime priča o tem. Projekt "Možnosti in omejitve pri nabiranju gob v gozdovih in razvoj gomoljkarstva v Sloveniji" je bil realiziran leta 2013 in so razen strokovnjakov MZS bila vključena tudi vsa društva. ZGDS in MZS je v tem obdobju pridobila kar tri statute v javnem interesu, kar je dokaz, da smo prepoznavni tudi v javnem prostoru.

V samem začetku sem zapisal, da je najbolj pomemben cilj novo ustanovljene ZGDS sodelovanje navzven in prav to nam je v veliki meri tudi uspelo. Krepro čez eno desetletje MZS sodeluje z Gozdarskim inštitutom, Ministrstvom za okolje, Agencijo za okolje, Ministrstvom za kmetijstvo, ISVG, Zavodom za gozdove ipd. Strokovno sodelovanje pa poteka tudi s Kozjanskim parkom in občasno tudi s Triglavskim narodnim parkom. Priti med sogovornike z akademskimi sferami ni tako enostavno in lahko, vendar, ko enkrat prideš, pomeni, da si enakopraven sogovornik, da so upošteevane naše naravovarstvene, izobraževalne in strokovne usmeritve. To je dokaz, da smo prepoznavni tudi v akademskem prostoru.

Kot priznanje celotni organizaciji štejem tudi državno priznanje dr. Dušanu Vrščaju, ki mu ga je podelil predsednik države Milan Kučan.

MZS redno pridobiva 5-letna dovoljenja za potrebe razstav gob naših članov - društev, kjer lahko razstavljajo neočiščene in tudi zavarovane vrste gliv. Tako zadovoljujemo vse zakonske predpise in zakone, ki jih predpisuje država.

MZS pa je v zadnjih dveh desetletjih s Pravilniki, kriteriji, Pravili in sklepi uredila marsikatero področje, da je izvajanje njenih aktivnosti bolj natančno določeno. Tukaj predvsem mislim na kriterije o jubilejih, uvrščanje novih gliv v SGS in o opravljanju strokovnih izpitov za strokovne nazive MZS. V vseh teh aktih so sicer še nekatere pomanjkljivosti, ki jih bo še potrebno dopolniti in popraviti.

Omenim naj še tradicionalna strokovna srečanja v Kozjem, katerega smo poimenovali po dr. Dušanu Vrščaju, našem največjem amaterskem strokovnjaku na področju mikologije.

Nič še nisem omenil izobraževanja, povedati pa moram, da se nekatera društva resnično zelo aktivno angažirajo na tem področju in je kar vidno naraslo število determinatorjev širom Slovenije.

Ob zaključku niza izvedenih aktivnosti se vse, ki so svoje znanje in svojo energijo za to razdajali res iz srca zahvaljujem.

Prebral bi vam rad še usmeritve ZGDS iz leta 1990, ki jo je v Škofji Loki predlagalo vodstvo zveze, takratni občni zbor pa sprejel. Citiram: »Glede na novo pluralistično ureditev in v zvezi s pojavom političnih strank se ZGDS odloča za samostojno delovanje z izvenstrankarskim položajem, zavedajoč se, da je projekt raziskovanja mikoflore z vseh vidikov predvsem oseben, znanstven in človeški, nikakor pa ne ideološki.« Zakaj sem to poudaril? Zato, ker so se v tem obdobju v naši sredini občasno pojavljali in se še pojavljajo posamezniki, ki v politiki niso uspeli in so smatrali, da bi jih mogoče vidna funkcija v MZS lahko zopet vrnila nazaj v politiko ali na nek višji položaj kot ga imajo. Če dobro premislimo naveden citat, so odločitve popolnoma jasne. Ravno tako so se, sicer v manjšem številu, hoteli med nas vrniti tudi nekateri neuspeli podjetniki, ker so pač imeli svojo računico. No, vsaj do sedaj še ni nobenemu uspelo priti na vrh naše krovne organizacije in upam, da jim tudi ne bo, ker bi to pomenilo konec našega strokovnega dela in na koncu konec MZS.

Še en pojav bom poudaril, ki je sicer v posameznih društvih že zaradi števila članov sicer dobrodošel, v MZS pa nikakor ne. Govorim o gobarskem turizmu, kar pomeni izlete, masovno nabiranje gob, veselice ipd. Vse lepo in prav, če bi na tovrstnem turizmu bila vsaj predavanja o gobah, če pa jih ni, so to zgolj izleti s hrano, pijačo in zabavo in tega ne smatram za pravilno in ne za naravovarstveno.

Vse več je društev, ki na facebooku objavljajo tudi fotografije z ogromnimi količinami gob in s tem v bistvu pozivajo k nabiralništvu. Nekaterim je celo prišla na misel ideja, da bi morala facebook stran imeti tudi MZS, kar pomeni popolno nepoznavanje poslanstva krovne organizacije. Nabiralništvo in status v javnem interesu na področju varovanja narave in status na področju varovanja okolja pač ne sodita skupaj.

O izvedenem programu za lansko leto ne bom kaj dosti govoril, ker je vse razvidno iz zapisnikov sej in spletne strani MZS, le prebrati je potrebno. Na posvetu s predsedniki sem izluščil nekaj zelo vzpodbudnih aktivnosti društev in jih želim omeniti, ker bolj ali manj izstopajo od povprečja. V mariborskem društvu je zelo vidno izobraževanje njihovih bodočih strokovnjakov in tega si lahko le želimo. Društvo iz Polzele pa deluje v vseh porah družbenega življenja v svojem kraju in takšno delovanje pomeni dosti večje možnosti za pridobivanje prepotrebni denarnih sredstev za strokovno delo. Zelo opazno pa je bilo delo v društvu iz Gorja, predvsem pri determiniranju novih vrst gliv, kar je zares vredno vse pohvale, dodati pa moram, da bo potrebno vse te zadeve uokviriti v mejah predpisov MZS in potem bo vse skupaj lahko še bolj uspešno.

Končal bom, dosedanjim sodelujočim v organih MZS se za njihovo strokovno, predvsem pa konstruktivno in resnično človeško obnašanje ter delo najlepše zahvaljujem. Vsak predsednik bi si želel takšnih sodelavcev.

Torej, 40 let dela MZS je za nami in sedaj gremo proti naslednjim nalogam, upam, da boste pri tem pomagali vsi člani, želim pa tudi, da bi nam bolj prisluhnila tudi država.

Amadeo Dolenc